

az 1952. szeptember 6.-i elnökségi
ülés 4. napirendi pontjához.

J a v a s l a t

a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya 1952 évi akadémiai témáira.

NYELVTUDOMÁNY.

- 1./ A magyar nyelvjárások atlasza. 4 /Nyelvtudományi Intézet./
- 2./ A magyar nyelv leiró nyelvtana. 2. " "
- 3./ Értelmező Szótár. 1 " "
- 4./ Akadémiai Nagyszótár. 3 " "
- 5./ Finn-ugor etimológiai szótár. 5 " "
- 6./ A magyar nyelv tudomány története. /később meghatározandó helyen./ 6

MAGYAR IRODALOM.

ezek tartozni

- 7./ A magyar irodalom története. /Tudományegyetemi Irodalomtörténeti Intézet/.
- 8./ Nagy klasszikusaink kritikai kiadása és értékelése. /Tudományegyetemi Irodalomtörténeti Intézet és Irodalomtörténeti Társaság./
- 9./ A Rákóczi-kor irodalma. /Tudományegyetemi Irodalomtörténeti Intézet/.
- 10./ A magyar irodalomtudomány története. /Tudományegyetem Irodalomtörténeti Intézet./

VILÁGIRODALOM.

- 11./ Petőfi a világirodalomban. /Tudományegyetem Német Intézete./

KLASSZIKA-FILOLÓGIA.

- 12./ A középkori latinság szótára. /Tudományegyetem Görög-Római Intézete./

ZENETUDOMÁNY.

művészet nem népzene történet

- 13./ A magyar zenetudomány története. /Zeneművészeti Főiskola Zenetudományi Tanszék./
- 14./ A Magyar Népzene Tára. /Kodály Zoltán./
- 15./ A magyar népzene és népzene-történeti kutatások története. /Zeneművészeti Főiskola Zenetörténeti Tanszék és Néprajzi Múzeum./

Budapest, 1952. szeptember 1.

J a v a s l a t

a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya 1952 évi matematikai
kiemelt akadémiai témáira.

- 1./ Közönséges és parciális differencialegyenletek /különösen nem-
lineáris differencialegyenletek oly határfeltételek mellett,
melyek a gyakorlati alkalmazások szempontjából különös fon-
tossággal bírnak./.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

- 2./ Függvényapproximáció különböző kérdései és a konstruktív függ-
vénytan bizonyos problémái.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete,
Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézete.

- 3./ A funkcionálanalízis bizonyos problémái.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézete.

- 4./ A komplex változós függvénytan specialis irányai.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete,
Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Int.

- 5./ A differencialgeometria bizonyos újabb irányai.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Int.;
Debreceni Tudományegyetem Matematikai Intézete.

- 6./ Topológiai problémák, különös tekintettel a csoportelmélet-
geometriai alkalmazásaira.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Int.;
Debreceni Tudományegyetem Matematikai Intézete.

- 7./ Az analitikus számelmélet bizonyos problémái, különös tekin-
tetten primszámelméletre.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Int.

- 8./ Algebrai strukturák elmélete.

Eötvös Lóránd Tudományegyetem Matematikai Int.,
Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézete,
Debreceni Tudományegyetem Matematikai Intézete.

- 9./ Sztochasztikus folyamatok elmélete és alkalmazásai.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

- 10./ A valószínűségszámítás határeloszlás tételeivel kapcsolatos
vizsgálatok.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

11./ A matematikai statisztika bizonyos újabb irányai.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

12./ Differencialanalizátor és egyéb analógiás rendszerű matematikai gépek tervezése és építése.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

13./ Numerikus és grafikus módszerek /különösen egyenletek, egyenletrendszerek, differencialegyenletek és egyéb függvényegyenletek közelítő megoldására./.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete.

14./ A matematika elvi kérdéseinek vizsgálata a dialektikus materializmus alapján és az ezzel kapcsolatos matematikai logikai vizsgálatok.

MTA Alkalmazott Matematikai Intézete;
Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézete.

Budapest, 1952. szeptember 1.

Melléklet: Az Osztály a fizikai és meteorológiai kiemelt akadémiai témáit a következő elnökségi ülés elé fogja terjeszteni.

Az Orvosi Tudományok Osztályának kiemelkedő
akadémiai témái.

A./ Az idegrendszer és a felsőbb idegtevékenység vizsgálata.

1. Corticovisceralis kapcsolatok élet- és kórtana.

- I. Belklinika, Bp.
Földi
Julesz
Hollán
III. Belklinika, Bp.
Gömöri
Belklinika, Szeged
Hetényi
Hetényi
Élettani Intézet, Bp.
Bálint
Kovách
Élettani Int. Debrecen
Went
Élettani Intézet, Pécs
Angyán
Martin
Gyógyszertani Int. Bp.
Herr
Belklinika, Debrecen
Fornet
- A nagyagykéreg befolyása a veseműködésre.
- Kérgi és kéregalatti kiindulású endokrin kórképek finomabb diagnostikája.
- A csontvelő idegrendszeri szabályozása.
- A veseműködés központi regulációja exiccosisban.
- Az idegrendszer és a neuroendokrin rendszer hatása a csontvelő működésére.
- A központi idegrendszer és a csontvelő vizsgálatának további vizsgálata a daganatok keletkezésében.
- A központi idegrendszer befolyása az ép veseműködésre. A vese trophikus beidegzésének vizsgálata.
- Idegrendszer szerepe a hypophysis mellékvese rendszer és pajzsmirigy elválasztásában.
- A chemiai ellenregulatio szerepe a vérnyomás szabályozásában; a humorális tényezők aktivitását szabályozó idegrendszeri mechanizmus vizsgálata.
- Vegetativ reactiok a hypothalamus és kéreg felől, valamint a vázizomzat és testfelszín viselkedése a gyomor és duodenum interoceptiv ingerlése és az ezzel társuló exteroceptiv ingerlés kapcsán.
- A cerebrális cortex, adenohipophysis és mellékvesekéreg neuroendocrin kapcsolatának szerepe a szervezet általános védekezési mechanizmusában.
- Központi idegrendszer szerepe a hypertonia pathogenesisében és therapiájában.
- Allergia és központi idegrendszer.

- Kórbonctani Int. Szeged**
Kovács
Az idegrendszer szerepe a szervezet védekező reakcióiban, az anyagcsere folyamatokban és a belső secretios működésben.
- Kóréletteni Int. Debrecen**
Kesztyüs
Tartós altatás hatása az immunfolyamatokra és a szenzibilizálásra.
- Közegészségtani Int. Bp.**
Dabis
Tartós altatás hatása az immunbiológiai állapotra.
- Kóréletteni Int. Bp.**
Sós
Fehérje anyagcsere és idegtevékenység összefüggésének vizsgálata.
- Péterffy S. u. Kórház, Bp.**
Bach
Vizsgálatok a hypophysis-mellékvesekéregrendszer központi idegrendszeri szabályozásáról.
- János Kórház, Bp.**
Kálló
Encephalovisceralis összefüggések morfológiai megnyilvánulásai kísérleti és boncolási anyagon.
- MÁV Kórház, Bp.**
Sümegi.
A máj acut degeneratív folyamatainak viszonya az idegrendszerhez.
- Orsz. Sportegészségügyi Int. Bp.**
Baráth György
A feltételes reflexel hogyan befolyásolható a légzés volumene.

a. / Ulcus.

- Belklinika, Szeged**
Hetényi
Hetényi
Hetényi
A központi idegrendszer szerepe a fekélybetegség keletkezésében.
- A gyomornyálkahártya histaminháztartásának további vizsgálata egészséges, atopan fekélyes kutyákon.
- Az acethylcholin-histamin relatio vizsgálata intraarteriálisan adott acethylcholin befecskendezés után.
- I. Kórbonctani Int., Bp.**
A gyomor és duodenum ulcus pepticumának előidézésének idegrendszeri ingerek útján.

2. Hypothalamus visceralis physiologiája és pathologiája.

- II. Belklinika, Bp.**
Haynal
Hypothalamus és hypophysis szerepe a hyperthyreosisok pathogenesisében.
- Péterffy S. u. Kórház, Bp.**
Bach
Vizsgálatok a hypothalamus szerepéről a gyógyszeres diuresisben.

Anatomiai Int., Debrecen
Hedhazy

Köziagy hypophysis szerepe a mellékvesekéreg regenerációjában.

3. Feltételes reflex módszerének beállítása.

Idegklinika, Bp.
Bekény

A feltételes reflexek módszerének beállítása, a magasabbrendű ingerületi és gátlási folyamatok vizsgálata.

Élettani Int., Bp.
Bálint

A felsőbb idegműködés vizsgálata a pavlovi fiziológia alapján.

Élettani Int., Pécs
Hasznos

A központi idegrendszer válasza éber és altatott állaton különböző magas hormontükrök mellett fényingerekre.

Ángyán

Agyi integráció változása a belső környezetben bekövetkező változások hatására. u.n. domináns idegrendszeri jelenségek keletkezési mechanizmusának tisztázása...

Ángyán

Külső ingerek és feltételes reflexek hatása ritmikus agyi és vegetatív idegrendszeri változásokra.

4. Trophikus innervatio egyes szervek és szövetek pathológiás állapotában.

Anatomiai Int., Pécs
Szentágotai

Az idegrendszer szerepe különböző szervek trophismusában és szöveti reakcióiban.

Bőrklinika, Bp.
Király

Az idegrendszer szerepe a szenzibilizáció mechanizmusában.

Élettani Int., Pécs
Csötörtök

Nervus-vagus szerepe a trophicus innervációban

Grastyán

Az interoceptio központi mechanizmusának vizsgálata, különös tekintettel az agytörzsi és köztiagy diffuz rendszerének

az animalis és vegetativ funkciókat koordináló működésére.

5. Az idegrendszer biochemiája.

Idegklinika, Szeged
Huszák
Huszák

A központi idegrendszer zsiroxiatiós mechanizmusa.

A központi idegrendszer demyelinisatiós kórfolyamatai, különös tekintettel a neuroallergiás reakciókra.

Idegklinika, Bp.
Láng S.

Az agyvelő biochemiai változásai ingerlésre és mérgekre.

Gyógyszertani Int., Bp.
Pataky

További vizsgálatok a központi idegrendszerben található ACH hatást gátló anyagokkal.

MFA Biochemiai Int., Bp.
Szörényi

Magas energiatartalmu foszfátvegyületek vizsgálata a központi idegrendszer működésében.

6. Idegrendszer szövettana.

Idegklinika, Pécs
Molnár

Állatkísérletben előidézett hypertonia után leölt állatok vegetativ központjainak szövettani feldolgozása.

Anatomiai Int., Pécs
Váradi

A központi idegrendszer regeneratiós készsége.

Idegklinika, Debrecen
Haberland

Transneuronális atrophia kísérletes vizsgálata.

7. Egyéb idegrendszeri vizsgálatok.

Anatomiai Int., Bp. Kiss F.	Vizsgálatok a vegetatív idegrendszeren.
I. Gyermekklinika, Bp. Liebermann	Lateralis dominancia /kezesség/ kialakulása.
Anatomiai Int., Pécs Szentágothai	Az idegrendszer szerepe a pigmentsejtek vándorlásában.
Gyógyszertani Int., Pécs Méhes	A központi idegrendszerre ható gyógyszerek hatásának és hatásmechanizmusának vizsgálata.
Élettani Int., Pécs Mihályi	A neuromuscularis synapsis ingerületi állapotának változása emlős állaton periferiás inger hatására.
Idegklinika, Pécs Mérei.	A gerincvelő shock kórélettana.

B./ Fehérjekomplexek szerkezetének, funkcióinak és a sejtnélküli életjelenség tanulmányozása.

1. Struktúra és funkció kérdései.

Orvos-Vegytani Int. Bp. Straub	A központi idegrendszer permeabilitási viszonyai és energiatermelő folyamatai közötti összefüggés ép és kóros körülmények között.
Straub	A sejthártya és a sejtanyagcsere kölcsönhatásai.
Szövetteni Int., Bp. Vadász	A tároló sejtek felületének szubmikroszkópos szerkezete.
Anatomiai Int., Pécs Szentágothai	Funkció és differenciálódás közötti kapcsolat az idegrendszerben a regeneráció terén.
Albert	Funkció és differenciálódás közötti kapcsolat az idegrendszerben a fejlődésgátlás módszerével vizsgálva.
Biofizikai Int., Pécs Ernst	Termodiffúziós vizsgálatok.

Biofizikai Int., Pécs

Thermoosmosis.

2. Fehérje-synthesis.

Orvos-Vegytani I. Bp.
Straub

Peptidkötés synthesisének vizsgálata. Mikroorganizmusok saját enzimikus tulajdonságainak vizsgálata.

Székesyné

Komplekxképződés az ATP-hasító enzimek fehérjekomponense és egyéb kismolekulájú anyagok között. Vitaminok és toxinok hatása a megfelelő enzimek működésére.

Kórleletani Int., Bp.
Sós

Fehérjeképzés és a szervezet funkciói részleges aminosavhiány és toxikusok közben.

3. Egyéb fehérjekutatás.

Gyógyszertani Int., Szeged
Jancsó

A vérfehérjék transportfunkciójának szerepe a kiválasztásban.

Orv. Vérellátó Szolg. Bp.,
Nevák

A vérsztabilizátor hatásmechanizmusának vizsgálata.

4. Sejtnélküli életre irányuló vizsgálatok.

MTA Biochemiai Int., Bp.
Deutsch

Különböző szerv-autodizátumok vizsgálata a sejtenküli élet szempontjából.

Szörényi

Az élesztő és alacsonyrendű gombák biochemiai vizsgálata.

Szövet- és Fejlődést. Int. Az élő anyag sejtes formájának kialakulása.
Törő Bp.

C./ Rákkutatás.

1. Daganatok biokémiája és élettana.

- Bőrklinika, Pécs Endogen carcinogenek kutatása.
Melczer
- Elmegyógyint., Bp. Lipótmező Kisérletes agydaganat kutatása.
Horányi
- Orsz. Onkológiai Int., Bp. Transzplantálható patkányrákra vonatkozó biológiai vizsgálatok.
Wald
Várterész
Az innervatio szerepe a methylcholantrea rák keletkezésében
- Kóréletteni Int., Bp. Tumorok növekedésének befolyásolása az anyagcsere és táplálkozás útján.
Kemény
- Kórbonctani Int., Debrecen Mitosis mérgek vizsgálata kísérletes rákon.
Matkó
- Kórbonctani Int., Szeged A csersav carcinogen aktivitása és ennek hatásmechanizmusa.
Korpássy
- MÁV Kórház, Bp. Rákszövet-anyagcsere vizsgálata.
Sümege
- I. Kórbonctani Int., Bp. A rákszövet anyagcseréjét befolyásoló tényezők az oxydatiora és reductiora ható anyagokkal.
Baló
- Péterffy S. utcai Kórház, Bp. Kisérletes uton előidézett daganat generalisatio histochemiai összefüggésének vizsgálata fehérpatkányon, valamint patkány- és csirkeembriókon.
Braun
- Biochemiai Int. Debrecen Összehasonlító vizsg. a normális és rákos szövetek szénhidrát és nucleinsav anyagcseréjéről.
Tankó

2. Daganatok kórszövettana.

Idegklinika, Bp. Sós I.	Szövettenyésztési vizsgálatok a központi idegrendszeri daganatokkal és normál idegszövettel.
Kórbonctani Int., Debr. Holczinger	Regeneráció kvantitatív kiértékelése és szövettani feldolgozása. Sebgyógyulási folyamatoknak vizsgálata.
Kellner	A rák progressziójának vizsgálatai.
Lapis	Nyirokcsomó metastasisok vizsgálata emberi és kísérleti rákban.

3. Daganatok therapiája.

III. Sebklinika, Bp. Szántó	Kísérletes nyelőcsőpótlás vékonybélkaccsal, nyaki anastomosissal.
Marton	A nyelőcső-gyomor, nyelőcső-vékonybél anastomosisek technikai kivitelezése /varrattechnika kutyákon/.
II. Sebklinika, Pécs Kudász	A nyelőcső heges szűkületeinek és a magasán ülő tumoroknak új plasztikai megoldása.
Urulogiai Klinika, Bp. Molnár	A prostata-hypertrophia és carcinoma hormonalis kapcsolatainak további tisztázása.

4. Sugárhatások vizsgálata.

Orsz. Onkológiai I. Bp. Bozóki	Mesterséges radioizotopok előállításának kidolgozása a rendelkezésre álló rádium segítségével.
Rév	A radioaktiv foszfor eloszlásának vizsgálata egésztest besugárzás hatására.

D./ Fertőző betegségek.

1. Fertőzés és immunitás mechanizmusa.

- I. Belklinika, Bp.
Rusznayák A fertőzés és immunitás mechanizmusa.
- II. Belklinika, Bp.
Haynal Az anaphylaxiás reakció hatása az immunanyagok képzésére.
- II. Gyermekklinika, Bp.
Lóránt Az incubatióban alkalmazott blokádnak hatásának vizsgálata a morbillire.
- OKI, Bp.
Fűrész Az immunitás mechanizmusa a nervizmus alapján.
- I. Belklinika, Szeged
Benkő Csontvelőellenes immunsavó hatásának tanulmányozása kutyakisérletben.
- Mikrobiológiai Int., Pécs
Rédey Promunitás. Sejtes elemek detoxikáló képessége bacteriumokkal szemben.
- Szövet-tani Int., Bp.
Törő Antireticularis cytotoxicus serum vizsgálata.
Törő További vizsgálatok a RES biológiájához.
Törő Átöröklés, környezethatás. Sárgaszik kicse-
relés különböző fajú madártojásokban.
- Kórélet-tani Int., Szeged
Karády Resistin biológiai tulajdonságainak további vizsgálata.
- Orsz. Sportegy. Bpp
Arnóti Tibor Immunbiológiai viszonyok változása a sport hatására.

2. Mikroorganizmusok változékonysága.

- Mikrobiológiai Int. Bp.
Füzy A bacteriumok tulajdonságai, különösen an-
tigen szerkezetük változékonysága környe-
zeti hatásokra.
- OKI, Bp.
Havas Az egy biológiai nemen belüli fajok egye-
deinek egymás közötti viselkedése a mikro-
biológiában.
- Eörsy A mikroorganizmusok változékonysága.
- Orvosmykológiai Á. Karcag
Szathmári A kórokozó fonál és sarjadzógombák körében
észlelhető változékonyságok.
- Oláh A gombák változékonysága
- Oláh A bolyhos-poros felületű Mohorionok és a
trichophytonok azonosságára vonatkozó vizs-
gálatok.

3. Vörheny.

OKI, Bp.
Erdős

A vörheny elleni activ immunizálás eredményességének fokozása.

4. Agy és agyhártyák heveny gyulladásos megbetegedései.

OKI, Bp.
Fornosi

A hazai előfordulásu encephalomeningitisek etiopathológiájának tanulmányozása.

5. Enterális fertőzések.

OKI, Bp.
Eörsy

Csecsemőkori enterális fertőzések kutatása.

Hollós

Shigella dysenteriae elleni immunizálás syntheticus antigennel.

Serény

Azon feltételek vizsgálata, melyek mellett a dysenteriae phag hatása növelhető.

Zoltai

Az entamoeba hystolitica encystálódását és excystálódását befolyásoló tényezők in vitro

Mikrobiológiai I., Pécs
Rauss

Entamoeba coli serológiai típusai és a kórokozó hatás közötti összefüggés.

Rauss

Természetes fertőzést követő dysenteriae immunitás tartóssága.

Rauss

Az ismert antigeneken kívüli egyéb komponensek szerepe a dysenteriae immunitásban.

Rauss

Dysenteriae immunitást irányító ellenanyagok tanulmányozása.

6. Tuberculosis.

Mikrobiológiai I. Szeged, Koczka A tbc. gyógyszeres kezelésének javítására vonatkozó vizsgálatok.

7. Nemibetegségek.

Bőrklinika, Bp.
Földvári

Experimentális syphilis.

OKI, Bp.
Mandula

Kísérletek a spirochaeta pallida nyulhe-
rében való tenyésztésre és életbentartá-
sára konzerváló folyadékban.

8. Viruskutatások.

OKI, Bp.
Farkas

Heveny léguti betegségek vírus aetiologi-
ájának vizsgálata.

Farkas

Virusátalakulások törvényszerűségének
vizsgálata.

Takácsy

Virusok koncentrációja és tisztítása a vi-
rusfehérjék tanulmányozása céljából.

Mikrobiológiai Int., Szeged
Ivánovics

A vírusok szaporodásának menete az élő
sejtben.

Ivánovics

Az influenza és rokonvirusainak kapcsolata
és ensymaticus hatása az u.n. receptoranya-
gokra.

Pintér

Az emberi és a kísérletes poliomyelitis
immunitásmechanizmusának vizsgálata.

MTA Biochemiai I., Bp.
Székács

Influenza vírus és rickettsia ensymhatásá-
nak vizsgálata.

OKI, Bp.
Kelenfi

Vírus haemagglutinációban szereplő recep-
torok és inhibitorok kémiai vizsgálata.

E./ A nedvkeringés fiziológiája és pathológiája.

1. A sziv.

Élettani Int., Szeged
Ifj. Issekutz	A sziv perctérfogató befolyásoló tényezők.
I. Belklinika, Bp.
Kováts	Vizsgálatok a sziv funkcionális egységére vonatkozóan.
Gyógyszertani Int. Bp.
Issekutz
Komlós	Digitalis készítmények farmakológiai vizsgálata.
Kutvölgyi-uti Kórház
Bizza	Máj kivonat hatása a sziv működésre.
Veleszületett vitiumok tanulmányozása.
II. Sebklinika, Pécs
Kudász	Congenitalis vitiumok kezelése.
I. Sebklinika, Bp.	Kísérletileg létrehozott szivizomzat ishaemiának sebészi módszerekkel való befolyásolása.
Sebésztovábbképző Kl.
Littmann	Kísérletes intracardialis műtétek a sziv billentyűin.
III. Sebklinika, Bp.
Feuer	Kísérletes mediastinitis. Mediastino-pericarditis. Kísérletes pericarditis.
III. Belklinika, Bp.
Gábor	A sziv volumen és a sziv anyagcsere közötti összefüggés és ennek pathológiás vonatkozásai.
Anatomiai Int., Bp.
Nagy D.	Coronariák morphológiájának és klinikumának összefüggései kísérletes vizsgálatok alapján.
I. Belklinika, Szeged
Halmágyi	Szivbetegek tüdővizenyőjének és paroxysmalis dyspnoe-jének kísérletes tanulmányozása.

2. Érrendszer.

a./ Collapsus és shock.

I. Belklinika, Bp.
Julesz
Szabó | Miért a tengerimalac a klasszikus shock-állat?
Collapsus és shock. A keringés dinamikájának, valamint a szervek vérellátásának megváltozása collapsusban és centrális eredetű keringési elégtelenség. |
|---------------------------------------|--|

- Gyermekklinika, Pécs
Kerpel-Fronius. Az anhydraemiás shock anyagcsereproblémái.
- Törvész. Orvostani I. Bp.
Tamáska. Tüdőcapillárisok pathológiai vizsgálata
collapsusnál és shocknál.
- I. Sebclinika, Bpp
Szabolcs. Az élő szervezetet érő traumás ártalmak
érrendszeri elváltozásainak kísérletes
vizsgálata és a therápiás elváltozások ér-
tékelése.

b./ Hypertonia és arteriosclerosis.

- II. Kórbonctani I. Bp.
Szinay. Az arteriosclerosis problémái.
- I. Kórbonctani I. Bp.
Beregi. Fehérjék szerepe az arteriosclerosis elő-
idézésében és allergiás érmegbetegedések.
László. A colesterin morbilisatio és ennek össze-
függése az arteriosclerosisissal.
Róna. Az essentialis hypertonia benignus és ma-
lignus alakjának tanulmányozása, valamint
elkülönítése a nephritises hypertoniától.
- Kórbonctani Int. Szeged
Ormos. Experimentális diabetes mellitus; hypertonia
és érelváltozások kapcsolata.
- II. Belklinika, Bpp
Sáry. Thymus és az aminosavak szerepe az essen-
tialis hypertonia pathogenesisében.
- Idegklinika, Pécs
Környey. Az agyi keringési zavarok vizsgálata, kü-
lönös tekintettel a hypertoniás érelváltó-
zásokra és az agyvérzések területében ta-
lálható szövettani elváltozásokra.
- I. Kórbonctani Int., Bp.
Banga. Az érfal strukturelemeinek és ensymjeinek
chemiai tanulmányozása és az elastase izo-
lálása.

c./ Nyirokkeringés.

I. Belklinika, Bp.
Rusznák

A nyirokkeringés szerepe. A nyirokkeringés és perifériás felszívódás fiziológiája és pathológiája.

Anatomiai Int., Bp.
Kiss

Vér- és nyirokkeringés.

d./ Különféle betegségek érrendszeri elváltozásai.

Szabolcs u. Kórház, Bp.
Weinstein

A glaukoma neurovascularis problémái.

Szemészeti Klinika, Pécs
Agg

Csarnokviz elfolyásának biztosítása glaukomás betegeknél.

I. Szemészeti Klinika, Bp.
Kahán

A chorioidea és retina erek funkcionális vizsgálata.

Szövetség-u. Kórház, Bp.
Hajós

Az allergiás eredetű érrendszeri és szív-izom elváltozások hatása.

István Kórház, Bp.
Bugár-Mészáros

Az endangitis obliterans pathogenesisise.

Élettani Int., Szeged
ifj. Issekutz

Adatok az erek élettanához, különös tekintettel a diabeteses állat érreakcióira.

Idegklinika, Pécs
Környey

Az agyi capillaris hálózat megtartása kísérletes keringési zavaroknál.

Bőrklinika, Debrecen
Szodoray

A psoriasis kórtanára vonatkozó vizsgálatok, különös tekintettel a neurovascularis zavarokra.

3. Vese.

Urológiai Klinika, Bp.
Rényi-Vámos

A pyelonephritis pathogenesisise.

Gyermekklinika, Pécs
Kerpel-Fronius

Veseműködés és keringés kapcsolatai csecsemőkori megbetegedésekben.

III. Belklinika, Bp.
Gerő

A vese szerepe a keringési elégtelenségben, különös tekintettel a Novurit mechanizmusára.

- Gyógyszertani I. Szeged, Jancsó
Jancsó
István Kórház, Bp. Radnai
- A vesetubulusok tároló működésének mechanizmusa.
A vese működése kísérletileg előidézett hydronephrosis állapotában.
A nephritis különböző formáinak tanulmányozása.

4. Csecsemőkori sorvadás.

- Gyermecklinika, Pécs Kerpel-Fronius
I. Gyermecklinika, Bp. Liebermann
Barta
- A sorvadás kórélettena és klinikuma
Atrophia kutatások
A fehérje retentio fokozása, a hydraemia megszüntetése nephritis és atrophia esetében.

F./ Izoméletten, biochemia, biofizika.

- Körbonctani Int. Pécs Romhányi
Biofizikai Int., Pécs Ernst
Ernst
Ernst
Ernst
- Harántcsikolt izomzat spektrumának submikroszkópos szerkezettani elemzése nyugalmi és kontrakciós állapotban.
Kötött K vizsgálata az izomban K, Na, Cl, P mikromechanikája az izomban.
Polarisációs mikroszkópos vizsgálatok, kettős törés és harántcsikolat.
Az izom vízkötésének vizsgálata.
Az izotoniás térfogatcsökkenés és actios áram időbeli egymáshoz való viszonyának kutatása.
- Élettani Int., Szeged ifj. Issekutz
Orvos-Vegytani Int. Bp. Biró
- Az in situ izom anyagcseréje insulin hatására.
Az izom strukturfehérjeinek quantitativ vizsgálata.

- MTA Biochemiai Int., Bp.
Feuer. Az izom strukturfehérjéinek vizsgálata.
- Orsz. Sportegészségügyi
Int., Bp.
Baráth György Az oxidáló fermentek szerepe az edzésnél és a sportmunkánál.

G./ Belsősecretios rendszer.

- Gyógyszertani Int. Pécs
Méhes A hormonális hő szabályozásra vonatkozó vizsgálatok.
- Kórleletani Int. Pécs
Donhoffer Az energiaforgalom szabályozásának változása normális, pajzsmirigy irtott, hypophysis irtott, mellékvese irtott, stb. patkányban különböző hőmérsékleten.
- Donhoffer A thyroxinnak, a golyvakeltőknek és más gyógyszereknek a hő és energia forgalom, valamint egyes anyagcsere-folyamatokra gyakorolt acut hatása.
- Donhoffer A táplálékfelvétel és megválasztás szabályozása különböző körülmények között és ennek az energiaforgalomhoz való viszonya.
- Szülészeti Klinika, Pécs
Szentágh A terhességi toxaemiák aethológiájának és pathomechanizmusának vizsgálata.
- Orvos-Vegyteni Int. Debrecen
Straub János A golyva aethológiájára vonatkozó vizsgálatok.
- OKI, Bp.
Szabó A golyva pathomechanizmusa.

H./ Traumatologia és helyreállító sebészet.

1. Traumatologia.

- Törvényszéki Orv. I.
Incze Vizsgálatok a commotio-contusio cerebri mikro-, makro pathológiájához.

- Idegsebészeti Klin.
Zoltán L. Vizsgálatok a commotio-contusio cerebri
aethiopathológiájának differentialdiagnos-
tikájának és therápiájának köréből.
- Kórbonctani Int., Debr.
Budavári A sebgyógyulás folyamatának vizsgálata.
Holczinger Az égés pathológiája.
- I. Szemklinika, Bp. Oscillometriás vizsgálatok, különös tekin-
tettel a hályogoperáltak műtét utáni seb-
repedésekre.

2. Callusképződés, ízületképződésének kérdései.

- II. Sebklinika, Bp.
Hedry A callusképződés serkentésére vonatkozó
kísérletek és klinikai kutatások.
- Anatomiai Int. Debrecen
Krompecher A csonthártya aktivitásának vizsgálata
és kísérleti befolyásolhatósága.
- I. Sebklinika, Debrecen
Papp Filatov szerint végzett bőr- és csonthár-
tyabeültetés vizsgálata a callusképződés-
ben.
- II. Sebklinika, Debrecen
Nagy A callusképződés gyorsítása. A diafixált
és nem diafixált törések callusának érraj-
zolata.
- I. Sebklinika, Szeged
Sin-Kardos Callusképződés fiziológiája és pathologi-
ája, valamint zavarainak befolyásolása.
Csont- és porcátültetés, érátültetés, erek
konzerválása és pótlása.
- Anatomiai Int. Debrecen
Krompecher Izületképzés és a pseudoarthrosis problé-
mája.
- János Kórház, Bp.
Horváth Callusképződés, ízület.

3. Transplantatio.

- I. Sebklinika, Bp.
Szabolcs Friss és konzervált érdarabok kísérleti transplantatio.
- II. Sebklinika, Bp.
Gergely Kísérletes arteria konzerválása és érátültetés.
- III. Sebklinika, Bpp
Mincsev A Filatov-féle szöveti kezelés a sebészetben.
Székely Végtagátültetés.
Szécsény Veseátültetés állatkísérletekben.
Berentei Csövescsontok diafizise harántsegmentumainak szabad átültetése és velőürszöggel rögzítése csonthiányok pótlására.
- Sebészeti Továbbképző
Int. Bp.
Róth Konzervált kísérletes arteria-átültetés kutyákon. Érkonzerváló módszer kidolgozása.
- I. Sebklinika, Debrecen
Papp Porc- és ízületátültetés.
- II. Sebklinika, Debrecen
Ladányi A lemetszett végtagrészek replantatioja.
- II. Sebklinika, Pécs
Degrell Művese és vesetransplantatio kérdése.
- Fogászati Klinika, Debr.
Diphenylhydantoin befolyása a szembe plantált szájnyálkahártyára. /A hám heterotrophiája, mint a paradentosis alapvető oka.
- Urológiai Klinika, Bp.
Vondra A vese átültetéséhez végzendő előkészületek és methodika kidolgozása.
- Orthopaediai Klinika, Bp.
Zinner Konzervált csont, növesi porcizület és egész végtag átültetésére vonatkozó kísérletek.
- II. Belklinika, Bpp
Pauncz A központi idegrendszerrel való közvetlen összeköttetésétől autotransplantatio révén megfosztott vese működése.
- Szemészeti Klinika, Szeged,
Kukán A szaruhártya és üvegtest transplantatio kérdéséről.

I./ Egészségtudomány.

1. A nehézipari üzemekben foglalkoztatott dolgozók
egészségvédelmének tudományos kérdései.

- OMI, Bp.
Bordás
István Kórház, Bőro. Bp.
Rajka Ö.
OMI, Bp.
Rajka György
Timár M.
OMI, Elektr. Bp.
Törv. Orvost. Int. Bp.
Törv. Orvost. Int. Pécs
Bányakutató Int., Bp.
Timár M.
OMI, Bp.
Hamar Norbert
Közegészségtani I. Pécs
Orsz. Sportegészségügyi I.
Grubich Vilmos
Közegészségügyi I., Bp.
Hahn
- Urtotricresilphospat hatásmechanizmusának vizsgálata.
Foglalkozási bőrbetegségek pathomechanizmusa.
Foglalkozási bőrbetegségek pathomechanizmusa
A nagyagykéreg szerepe a krónikus ólommérgezés kifejlődésében.
Mikroszkópos és submikroszkópos porok hygienes, kórszövetteni és állatkísérletes vizsgálata a szilikózis pathomechanizmusának tisztázása céljából.
Nehéz-fémipari hőmunkások víz- és sóház-tartásának szabályozása a teljesítőképeség megtartása, illetve emelése szempontjából.
A melegmunka befolyásának tanulmányozása a munkateljesítményre a nehéziparban és a bányászatban.
I. Folyadék- és sóvesztés és pótlásának mi-kéntje különböző sportmunkáknál.
Az egészségügy Magyarországon a XIX. század utolsó és a XX. század első negyedében.
/Tört. kut./

2. Népélelmezésünk egészségi feltételeinek
biztosítására irányuló kutatások.

- ÉTI, Bp.
Tarján R.
ÉTI, Bp.
Cieleeszky V.
- Nehéziparban foglalkoztatottak tápanyag-szükséglete, különös tekintettel a teljesítményeikre /bányászok, ipari tanulók/.
/A Bizottság akadémiai témának ítélte, mivel a cím akadémiai jellegű kísérletes kutatásokat foglal magában./
Az aluminium, réz, ón felszívódásának és a szervezetre gyakorolt hatásának vizsgálata.

- Mikrobiológiai Int. Bp. Fazekas Az élelmiszermérgezésekben ritkábban előforduló kórokozók vizsgálata és ezek baktériophaggal való kapcsolata.
- ÉTI, Bp. Fekete Népelelmezés szempontjából jelentős fehérjék biológiai értékének megállapítása.
- Közegészségtani I. Debrecen A siker és más élelmezésben fontos fehérjék aminosav hiányának vizsgálata. Jenei
- OKI, Jándy Klára Ultraibolya sugárzás és a levegő szennyeződés összefüggése.

J./ Gyógyszer- és antibioticum kutatás.

- Gyógyszertani Int. Bp. Nádor A légzőközpontot tartósan izgató vegyületek szintézise és vizsgálata + a folyó évben megkezdett carditonicus hatású vegyületek szintézisére vonatkozó vizsgálatok folytatása.
- Gyógyszertani Int. Szeged A fehérvérsejtekben kimutatott antihistamin anyag továbbtisztítása és izolálása.
- Gyógyszertani Int. Debr. Ori Phytoncidok kutatása
- Óri Ujabb antibioticumot termelő törzsek kutatása főleg emberre pathogen dermatophytonok köréből.
- Vályi-Nagy Egy újonnan izolált Actinomyces törzs antibioticus hatásának tanulmányozása.
- Vályi-Nagy Penicillin hatásmechanizmusának kutatása.
- Közegészségtani I. Pécs Rauss Astasin izolálása, toxicitásának és terápiás értékének megvizsgálása állatkísérletekben.
- OKI, Bp. Csillag Antibioticum-kutatás.
- Gyógyszertani Int. Debrecen Kelentei A Haematocencephaliás barrier permeabilitásának fokozása, különös tekintettel az antibioticumok terápiás felhasználására.

Melléklet az 1952. szeptember 6.-i
elnökségi ülés 4. napirendi pontjához.

J a v a s l a t

a Biológiai Tudományok Osztálya 1952 évi akadémiai témáira.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztálya tématervében három nagy problémát jelölünk meg, amelyek egy célra irányulnak: A természet átalakítása módjainak és irányainak kidolgozására abból a célból, hogy a dolgozók élete számára a legkedvezőbb feltételeket hozzunk létre, hogy területegységről a meghatározott minőségű megkötött napenergia maximumát kapjuk.

a./ Az első hatalmas tudományos és ugyanakkor népgazdasági probléma: a növény- és állatvilág pontos felvételezése és az ország területén eloszlásuk törvényszerűségének figyelembevétele. Megoldásában főként a növény- és állatrendszertannal foglalkozó tudósok vesznek részt.

b./ A második és nem kevésbé fontos probléma: az egyes szervezeteknek a külső környezet különböző feltételei közepette történelmileg összetevődött asszociációnak, formáinak, belső strukturáinak és állapotának tanulmányozása. Ennél jelentős figyelmet szentelünk a gazdaságilag értékes szervezetek formái és belső strukturája vizsgálatának.

Az e fejezetben folyó valamennyi kutatás segíti a természetet feltárnunk a szervezetek bizonyos tulajdonságai létrejövetelével és fejlődésével és a külső környezettel kapcsolatban. A munkákból vont következtetések elméleti alapul szolgálnak arra, hogy Magyarország területén a szervezeteket a legésszerűbben osszuk szét, és ekkor a hasznos produkció maximumát adják majd, ami nélkülözhetetlen a népgazdaság részére. Azonkívül a szervezet és a környezet kölcsönviszonyulásairól szóló és a továbbiakban kísérletes uton ellenőrzött elméleti tételek egész sora alapját képezi majd a szervezetek alakja és tulajdonságai tudatos megváltoztatásának.

Ezen a problémán a növények és állatok anatómiájával, morfológiájával, ökológiájával és rendszertanával foglalkozók dolgoznak.

c./ A harmadik problémában a külső feltételek tudatos megváltoztatásának feladata, az élő szervezetek növekedése és fejlődése irányításának feladata, a szervezetektől a hasznos produkció maximuma elérésének feladata áll.

Jelenleg a kitűzött feladat megoldását gátolják:

1./ A növények egyes szervei funkcióiról, többek között a gyökérrendszer funkciójáról, a földfeletti szervek működésével való korrelatív kapcsolatáról,

2./ a szervezet növekedése, újrafejlődése folyamatai alaptörvényszerűségeiről alkotott tudományosan megalapozott elgondolások.

./.

Azonkívül igen sok, számunkra gazdaságilag értékes szervezet részére előttünk ismeretlenek a külső környezeti feltételekkel szemben támasztott igények, nem tudjuk, hogy a külső tényezők milyen komplexusa mellett kaphatjuk tőlük a legnagyobb hasznos produkciót a fogyasztott víz és táplálóanyagok egységében.

Végül még nem eléggé igazodunk ki az anyagcsere-típus megváltoztatása és a szervezet új tulajdonságai kölcsönkapcsolataiban, a létrejött megváltozások szilárdságában, az utódokra átöröklődésükben.

A munkák ezen fejezetének kísérletes kutatásait biológusok, a növények és állatok fizioiogiájával és biokémiájával foglalkozók végzik.

A./ Az állat- és növényvilág felvételezése Magyarország területén, a megoszlás törvényszerűségeinek a lerögzítése.

1./ Növényföldrajzi kutatások és térképezés.

Témafelelős: Z ó l y o m i B á l i n t .

Végzi: Debreceni Tudományegyetem Növénytani Int.,
Orsz. Természettudományi Múzeum Növénytára,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Bpesti Tudományegyetem Növényrendszertani Intézete,
Agráregyetem Mezőgazdasági Kar, Növénytani Intézet,
Agráregyetem Kertészeti Kar, Növénytani Int.
Erdészeti Tudományos Intézet,
Magyaróvári Mezőgazdasági Kísérleti Intézet,
Martonvásári Növénynemesítő Intézet,
Tihanyi Biológiai Kutató Intézet,
Szegedi Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Növényvédelmi Kutató Intézet,
Dunántúli Tudományos Intézet.

2./ Állatföldrajzi /faunisztikai/ kutatások, különös tekintettel a természetátalakítás alatt álló területekre.

Témafelelős: S z é k e s s y V i l m o s .

Végzi: Orsz. Természettudományi Múzeum Állattára,
Bpesti Tudományegyetem Állatrendszertani Int.
Szegedi Tudományegyetem Állattani Intézete,
Debreceni Tudományegyetem Állattani Int.,
Egri Pedagógiai Főiskola Állattani Tanszéke,
Szegedi Egyetem Orvosbiológiai Intézete,
Agráregyetem Állatorvosi Kar Parazitológiai Intézet,
Madártani Intézet.

B./ Az egyes szervezetek és asszociációik történelmileg összetevődött alakjának, állapotának és belső strukturájának tanulmányozása, különböző külső feltételek mellett.

3./ Törzsfajlódástani, paleobotanikai és pollen-analitikai vizsgálatok, tekintettel a harmad- és negyedkori rétegek flórájára.

Témafelelős: S o ó R e z s ő .

Végzi: Bpesti Tudományegyetem Növényrendszertani Int.,
Bpesti Tudományegyetem Alkalmazott Növénytani Intézete,
Orsz. Természettudományi Múzeum Növénytára,
Debreceni Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Állami Földtani Intézet,
Szegedi Tudományegyetem Földtani Intézete.

4./ Vízi szervezetek produkciós biológiai vizsgálata.

Témafelelős: M a u c h a R e z s ő .

Végzi: Haltenyésztési Kutató Intézet,
Tihanyi Biológiai Kutató Intézet,
Egri, Szegedi és Pécsi Pedagógiai Főiskolák Növénytani Tanszékei,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Szegedi Orvosbiológiai Intézet,
Orsz. Természettudományi Múzeum Állat- és Növénytára,
Szegedi Tudományegyetem Állattani Intézete.

5./ A talajban élő mikroorganizmusok vizsgálata, tekintettel a humuszképződésre, a cellulóze korhadásra és a növények szén-savforgalmára.

Témafelelős: F e h é r D á n i e l .

Végzi: Tihanyi Biológiai Kutató Intézet,
Bpesti Tudományegyetem Növényrendszertani Intézete,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Szegedi Orvosbiológiai Intézet.

6./ Gyógyhatású növények fejlődésalakjának vizsgálata és hatóanyag termelőképességének fokozása.

Témafelelős: S á r k á n y S á n d o r .

Végzi: Bpesti Tudományegyetem Alkalmazott Növénytani Int.,
Szegedi Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Gyógynövénykísérleti Intézet.

7./ Az idegrendszer működésének összehasonlító morfológiai alapjai.

Témafelelős: Á b r a h á m A m b r u s .

Végzi: Szegedi Tudományegyetem Állattani Intézete,
Egri Pedagógiai Főiskola Állattani Tanszéke.

8./ Növénytársulások coenológiai és ökológiai vizsgálata, tekintettel az erdők, rétek és legelők asszociációira.

Témafelelős: Z ó l y o m i B á l i n t .

Végzi: Debreceni Tudományegyetem Növénytan Intézete,
Orsz. Természettudományi Múzeum Növénytára,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Agráregyetem Mezőgazdasági Kar Növénytan Intézet,
Erdészeti Tudományos Intézet,
Magyaróvári Mezőgazdasági Kísérleti Intézet,
Növényvédelmi Kutató Intézet,
Dunántúli Tudományos Intézet,

9./ Coenológiai és ökológiai kutatások, tekintettel a mezőgazdaság rovarkártevőire és az erdőtalaj biológiájára.

Témafelelős: D u d i c h E n d r e .

Végzi: Növényvédelmi Kutató Intézet,
Bpesti Tudományegyetem Állatrendszertani Intézete,
Orsz. Természettudományi Múzeum Állattára,
Debreceni Tudományegyetem Állattani Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Állattani Intézete.

10./ Regenerációs vizsgálatok alsóbbrendű állatokon és növényeken.

Témafelelős: F a l u d i B é l a .

Végzi: Bpesti Tudományegyetem Általános Biológiai Int.,
Bpesti Pedagógiai Főiskola Állattani Tanszéke.

11./ A gyökérrendszer szerepe a növények életében.

Témafelelős: N . P o t a p o v .

Végzi: Bpesti Tudományegyetem Növényélettani Intézete.

b./ Gazdaságilag értékes szervezetek részére azon külső feltételekkel szemben támasztott igények tisztázása, melyek mellett a legnagyobb produktivitást adják.

12./ A kulturélesztő adaptációjának kutatása; az alkoholtűrés és más hasznos tulajdonságok fokozására.

Témafelelős: H o r v á t h J á n o s .

Végzi: Tihanyi Biológiai Kutató Intézet.

13./ Antagonista mikroszervezetek kutatása.

Témafelelős: H o r v á t h J á n o s .

Végzi: Tihanyi Biológiai Kutató Intézet,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet.

14./ Az életfeltételek hatása a növények fejlődésének különböző szakaszaiban.

Témafelelős: M á t h é I m r e .

Végzi: Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet,
Agráregyetem Mezőgazdasági Kar Növénytani Intézete,
Debreceni Egyetem Növénytani Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Szegedi Tudományegyetem Földrajzi Intézete,
Orsz. Természettudományi Múzeum Növénytára,
Bpesti Tudományegyetem Alkalmazott Növénytani- és
Szövetfejlődéstani Intézete,

15./ Szerzett tulajdonságok öröklődése, vegetatív hibridizációs vizsgálatok.

Témafelelős: G y ő r f f y B a r n a .

Végzi: Agrobiológiai Intézet,
Pécsi Pedagógiai Főiskola Állattani Tanszéke,
Bpesti Tudományegyetem Alkalmazott Növénytani Int.,
Debreceni Tudományegyetem Növénytani Intézete,
Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet.

16./ Domesztikációs változások összehasonlító vizsgálata nyulakon.

Témafelelős: C s i k L a j o s .

Végzi: Tihanyi Biológiai Kutató Intézet.

TUDOMÁNYTÖRTÉNET.

A Biológiai Osztály tudománytörténeti munkáival azt a feladatot kívánja megoldani, hogy a marxizmus-leninizmus segítségével, a tények ismerete és elemzése alapján feltárjuk tudományos fejlődésünk törvényszerűségeit.

17./ A magyar biológia története.

Témafelelős: R a p a i c s R a j m u n d .

Végzi: Orsz. Természettudományi Múzeum Állat- és Növénytára,
Bpesti Tudományegyetem Állattrendszertani Intézete.

Budapest, 1952. szeptember 1.